

KONTAKT

Sydslesvigsk Forenings informationsblad

UGENS OVERSKRIFTER

Skrive

[KONTAKT] Unge med lyst til at skrive har nogle dage endnu for at deltage i en skrivekonkurrence.

Læs mere på KONTAKT side 2

Vise

[KONTAKT] Billederne kan allerede ses på Akti, men Hilke Heinsens udstilling ferniseres først i aften.

Læs mere på KONTAKT side 3

Tilbyde

[KONTAKT] Nu tilbyder FDF i Sydslesvig også aktiviteter for de helt små med deres familier.

Læs mere på KONTAKT side 4

Klatre

[KONTAKT] Er du 10-16 med mod på højder? så er SdUs og Klub Zejt-ungs ferietilbud sagen.

Læs mere på KONTAKT side 5

LEDER

Bolden holdes i spil

[KONTAKT] Folketinget er på sommerferie, så det politiske Danmark kører på lavt blus. Men det kører.

Både i SSF og i Sydslesvigudvalget arbejdes der positivt med at undersøge spørgsmålet, om danske sydslesvigere - bosat i Sydslesvig - skal have mulighed for at få dansk statsborgerskab. SSF er målrettet i sagen, og så sent som for få dage siden henvendte medlem af Folketing og Sydslesvigudvalg Martin Henriksen (DF) sig til den danske regering med en påmindelse om, at den har fået pålagt at checke spørgsmålet juridisk.

Planen er at nedsætte et udvalg, der skal analysere muligheder og risici sammen med regeringens jurister. Dette blev aftalt den 5. oktober mellem Venstre, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Konservativt Folkeparti i »Aftalen om Indfødsret«. Det danske statsborgerskab alene udløser ingen rettigheder for danske sydslesvigere med bopæl

udenfor rigets grænser, for rettigheder og pligter er fastlagt gennem love og bestemmelser, men en tilkendelse af dansk statsborgerskab oven i det tyske vil for mange danske sydslesvigere bekræfte og øge samhørighedsfølelsen mellem dem og Danmark - og fremme det historiske, kulturelle og sproglige fællesskab mellem Sydslesvig og Danmark. Det er vigtigt at fremhæve, at muligheden for dansk statsborgerskab ved siden af det tyske ikke vil kollidere med Bonn-København erklæringerne. Der er tale om et individuelt anliggende, som ikke rykker ved de gældende forudsætninger og rammebetingelser for anerkendelsen af det danske mindretal og dets status.

Det politiske Danmark er gennemgående positiv. Der arbejdes som sagt på sagen. Det tager tid, men SSF er fortrøstningsfuld og gør sit for at holde bolden i spil.

SYDSLESVIGSK FORENING

SSF FLENSBORG AMT

Art Petit afsluttede arrangementet med et flot ildshow. (Fotos: Marike Hoop)

Herlig sommerfest

[KONTAKT] SSFs amtsstyrelse i Flensborg amt fik i år lyst til at holde sommerfest med grillmad og musik for medlemmerne, og det gjorde de med fynd og klem den 2. juli.

Over 70 medlemmer fik sig nogle gode timer i den dejlige have bag Valsbølhus, og det oven i købet i tørvejr og med en del sol.

Maden bestod af helstegt pattegris, og desserten have amtsstyrelsesmedlem Niels Wolfsdorf leveret i form af en fantsatisk jordbær-tiramisu.

Musikken leveredes af Jasper Grätsch og Fynn Großmann på klaver og saxophon. Og Art Petit sørgede for lidt ekstra underholdning til børn og barnlige sjæle og afsluttede aftenen med et flot ildshow. Ilden varmede lidt, men kulden kom alligevel krybende - og udsigten til en plads på sofaen med et tæppe og fodbold i tv lokkede folk hurtigt hjemad.

"Det må I gentage, det var et vellykket

Maden bestod af helstegt pattegris.

arrangement", fik amtsstyrelsen at vide af mange. Tak til alle, der deltog, og til alle dem, der gav en hånd.

GOD SOMMER

Amtsstyrelsen for SSF Flensborg Amt og Dansk Sekretariat for Flensborg amt

ønsker alle en god sommer. Sekretariatet holder ikke lukket, men da medarbejderne er der på skift, kan det være, at kontoret ikke er besat gennemgående.

MH

VESTEJDERSTED

Sankthans i haven hos Poggensees i Velt/ Follervig. (Foto: Klaus Poggensee)

Trofast flok fejrede sankthans

[KONTAKT] En lille trofast flok fra Velt-Follervig SSF samledes sidste uge til sankthansfest i Renate og Klaus Poggensees dejlige have i Velt/Welt. Efter et glas champagne var der invi-

teret til hygge omkring bålet, hvor der med vemod og glæde blev kigget på fotos fra den dejlige men svundne tid med skole og legestue på Digeskolen, de mange berigende udflugter, kunst-

ture og venskabsbesøg. Velsmagende grillmad dannede den perfekte afslutning på en utrolig dejlig og stemningsfyldt midsommeraften.

MH

DANSK KIRKE I SYDSLESVIG

Gudstjenester

[KONTAKT] Danske gudstjenester 7.s.e.trin., søndag den 10. juli, Matt. 10, 24-31:
 Arnæs, 10, Korsgaard
 Aventoft Menighedshus, 10, Bach Nielsen
 Bredsted, 14.30, Bach Nielsen
 Egenfælde, 10, Mønsted
 FL Ansgar Kirke/Volksbad, 10, fælles gudstjeneste
 FL Helligåndskirken, 10, Ørsted
 FL Sct. Hans, 10, Dal
 FL Sct. Jørgen, 10, Egeris

FL Sporskifte, 10.30, Hougesen
 Frederiksstad, 10, Vogel
 Harreslev, 11.30, Dal
 Husum, 15, Vogel
 Lyksborg, 11.30, Egeris
 Læk, 10, Knudsen
 Nybjært, 10.30
 Rendsborg, 17, Brask
 Sønder Brarup, 14
 Tarp, 10, Mortensen
 Tønning, 14.30, Knudsen
 Valsbølhus, 10, Rønnow
 Vesterland, 10.30, Hansen

Sommerfest i Sct. Hans

[KONTAKT] Lørdag den 9. juli kl. 15-18.30 er der liv og glade dage ved Sct. Hans Kirke i Flensborg. Græsplænen - ved dårligt vejr kirken - er fyldt af borde og stole, og kage og kaffe/ sodavand står parat. Ture Pejtersen og Corinna Clausen underholder, der er gode gevinster i tombolaen, og man kan komme af med sit dårlige hu-

mør i det muntre køkken. Der er også lege for børn. Hen under aften tændes grillen til pølserne, som bliver serveret med salat. Alt dette for 4 euro for voksne og 3 euro for børn. Drikkevarer betales for sig. Medbring gerne skåret porcelæn til det muntre køkken.

MUSEUMSCARD

Freier Eintritt für Kids

[KONTAKT] Seit 2006 gibt es die MuseumsCard in Schleswig-Holstein. Im ersten Jahr waren es 16 Museen, die Kindern und Jugendlichen in den Sommermonaten freien Eintritt gewährten. 10 Jahre später öffnen über 90 Museen - auch das Danevirke-Museum in Dannewerk und das Industriemuseum Kupfermühle - ihre Türen für die Aktion, bei der über 100.000

MuseumsCards verteilt werden. Anke Spoorendonk, Ministerin für Justiz, Kultur und Europa, lobte bei der Auftaktveranstaltung in Kiel das Engagement der Museen: „Die MuseumsCard ist eine groß angelegte Aktion der kulturellen Bildung, die nicht nur Kinder und Jugendliche erreicht, sondern auch Erwachsene.“

SSW

Sommer-kontortid

[KONTAKT] SSWs landssekretariatet har lukket 8.-12. august. Der er reduceret bemanning i hele sommerperioden, idet medarbejderne på skift tager deres ferie. Er der ingen på kontoret, er der omstilling til Flensborghus-receptionen,

hvor man kan efterlade en besked, som landssekretariatet så følger op på. Det er også muligt at få fat i landssekretæren via mobilen, sms, e-mail, Messenger eller WhatsApp: 0461-14408 311 hhv. martin.lorenzen@ssw.de.

UGEN DER KOMMER

8. SSW: Sommermøde på Christianslyst kl. 15
 Flensborg SSF- og SSW-distrikt Nord: Sommerfest i Tønnsenhuset kl. 18.30
 De danske foreninger og institutioner i Husby: Sommerfest på skolen kl. 15.30

9. SdU: Fodboldturnering for drenge og herre junior på kunstgræsbanen i Engelsby Flensborg, SSF for alle: SSF-distrikt Sct. Jørgen-Mørvig på sommerudflugt til Hamburg-Altona kl. 8
 SSF-distrikt Eggebæk/Langsted: Vadehavstur til Oland fra ZOB i Eggebæk kl. 8
 Vanderup UF: Kitebuggy på Sønderstrand
 SSF-distrikt Store Vi: Udflugt til Egeskov Slot fra skolen kl. 8.30
 SSF-distrikt Moldened: Sommerfest med cykeltur m.m., ved forsamlingshuset kl. 15

10. SdU: Fodboldturnering for mikropuslinge, puslinge, miniputdrenge og lilleputdrenge på SIF-pladsen, Slesvig
 SdU: Badmintonkursus Hjælpetræner 2 i Træningshallen, Slesvig kl. 10-18
 SSF-distrikt Nibøl: Cykeltur fra skolen kl. 10
 SSF-distrikt Gettorp: Sommerfest hos Anne Oesterle, Großkönigsförde kl. 16

11. De danske foreninger i Jaruplund, Veding og Sankelmark: Hygge på skolen kl. 19.30
 SSF-distrikt Hatsted: Bogbus ved forsamlingshuset kl. 15, børneprogram med krocket i haven kl. 16
 SSF-distrikt St. Peter-Ordning: Højtåleaften på Klitskolen kl. 19.30-21
 SSF-distrikt Hatsted: Børnekrocket ved forsamlingshuset kl. 15.30. Bogbus kl. 15

12. De danske foreninger og institutioner i Flensborg Nord: Fællesmøde i menighedshuset kl. 15
 Lyksborg Kvindeforening: Tur til Wagersrott kl. 13.30
 De danske foreninger og institutioner i Ejdersted: Uffes Kaffebar på Uffe-Skolen kl. 15-17
 SSF-distrikt Bøglund: Hobby i forsamlingshuset kl. 19

13. SSF-distrikt Ravnkær: Strikkecafé i forsamlingshuset kl. 15.30
 SSF-distrikt Isted/Jydbæk: Husflid i Jydbæk Forsamlingshuset kl. 19

14. SSFs sekretariater er lukket p.g.a. en personaleudflugt
 SSF-distrikt Damholm: Hobbyklub i forsamlingshuset kl. 15

SSF

Lukkede sekretariater

[KONTAKT] SSFs sekretariater holder lukket torsdag, 14. juli p.g.a. en personaleudflugt.
 DANSK GENERALSEKRETARIAT

ferielukker ikke i juli-august.
 BYSEKRETARIATET i Flensborg holder lukket 1.-14. august.

KRISTNE KIRKER I FLENSBORG

Enestående fælles-info

[KONTAKT] Siden stiftelsen af arbejdsfælleskabet af kristne kirker (Arbeitsgemeinschaft Christlicher Kirchen Flensburg/ ACK FL) den 1. december sidste år er der sket meget. Bl.a. har de 26 medlemskirker, herunder fire danske menigheder, og organisationer besluttet at udskifte de 10 forskellige skilte, som gør opmærksom på gudstjenester ved indfaldsvejene til byen. De nye skilte henviser til internetsiden "www.gottesdienste-flensburg.de". Denne internetside indeholder oplysninger om så at sige alle kristne gudstjenester i byen, herunder også danske gudstjenester. Siden, der er etableret af det flensborgske, lutherske provsti, står til rådighed for brugere fra fredag den 8. juli, hvor de nye skilte ligeledes bliver begyndt sat op af byens tekniske afdeling.

Denne fælles måde at oplyse om det fælles centrum i gudstjenestefejringen og troen på Jesus Kristus er et synligt tegn på det nære samarbejde imellem kirkerne i Flensborg, som det har udviklet sig ikke kun siden sidste år. Såvidt det er ACK FL bekendt er der med denne fælles skiltning i Flensborg tale om et enestående initiativ i tysk sammenhæng.

pkm

Skillet.

Fra sidste års fælleskirkelige havnegudstjeneste, der blev ledet af den daværende formand Preben K. Mogensen. (Foto: privat)

Økumenisk havnegudstjeneste

[KONTAKT] De kristne kirker m.fl. i Flensborg indbyder til fælles økumenisk gudstjeneste søndag kl. 10 på hovedtribunen ved Volksbad i forbindelse med Sail 2016. Til optakt spiller bandet fra frikirken "Arche" i Sporskifte, der også ledsager salmesangen, og den egentlige gudstjeneste begynder på dansk med nogle vers fra salmen "Vidunderligst af alt på jord" sunget af Nicole Bergholz akkompagneret af Matthias Winning

på trompet. Temaet for gudstjenesten lyder "Hvem undrer det?", og hvem undrer det egentlig, at flyvemaskiner kan flyve og sejlskibe sejle mod vinden. Fysikeren Ph.D. Peter Mauelshaben fra den apostolske kirke viser nogle eksperimenter, som anskueliggør disse naturfænomener, som man nærmest ser som selvfølgelig. Bypræsten Johannes Ahrens prædiker over Johannesevangeliets fortælling om Jesu bespising af

de 5000. Gudstjenesten med deltagelse fra de samarbejdende kirkesamfund i Flensborg skal forene omkring, at al Guds handling kalder på undren. Gudstjenesten ledes af præsten ved frikirken "Arche", Manfred Vetter. Desuden medvirker foruden de nævnte lægfolk præster fra den katolske, den danske og andre kirker.

pkm

KONKURRENCE KAN NÅS

For skriveglade unge

[KONTAKT] Ansøgningsfristen for skrivekonkurrencen "Skriv på grænsen!" for unge forfatterspirer fra skoleforeningens fællesskoler og gymnasier er forlænget til fredag den 15. juli, så arrangøren kan nå ud til flere unge forfatterspirer, som Gabriele Fischer-Kosmol, Skolebiblioteksudvikling og -rådgivning på Center for Undervisningsmidler i Flensborg, gør opmærksom på. De har fået en håndfuld lovende tekster men vil gerne have flere unge forfatterspirer ind i varmen med historier, noveller, essays, eventyr, (avis)artikler, romaner eller bare dagbog.

En bootcamp og en tre-dages-workshop er flyttet til efteråret 2016. Bootcampen i Rendbjerg finder sted fra fredag den 9. september om eftermiddagen til og med søndag den 11. september om eftermiddagen. Tre-dages-skriveværkstedet afvikles fra onsdag den 5. oktober til og med fredag den 7. oktober på Aktivitetshuset i Flensborg. Onsdag og torsdag 10-16 og fredag 10-14. Der er plads til 12 skriveglade unge mellem 13 og 20 år, der bliver undervist af to dygtige undervisere, der selv også er forfattere. Mere om »Skriv på grænsen!«, tilmel-

ding og andet: <http://www.cfu-sydslesvig.de/nyheder/skriv-paa-graensen>

SCT. JØRGEN-MØRVIG

Lutter solskin og storslået udsigt i Hytten Bjerge. (Fotos: Erik Johansen)

Pastor Finn Egeris Petersen og lokalguide Peter Büchert forrest i regnvej.

Nyt at opleve for de fleste

[KONTAKT] Mere passende morgen-sang end „Du danske sommer jeg elsker dig“ kunne turen næppe begynde med, da Sct. Jørgen-Mørvigs ældreklub og andre interesserede drog sydover på en sommerudflugt til Egernførde og omegn. Sommervejret var i sit lunefulde sind med vekslende byger, så de to snese deltagere fik god brug for regnslag og paraplyer, uden at det dog kunne ødelægge humøret. Det genstridige vejr og især de mange lokale vejarbejder og omkørsler fik tidsplanen til at skride og

gav en del problemer for både guiden Peter Büchert og buschaufføren. Sidstnævnte fik rig lejlighed til at vise, hvordan man udnytter de allersidste kvadratcentimeter til at lirke en stor bus gennem snævre passager og rundt om uoverskuelige hjørner. Trods det lidt decimerede program var der nyt at opleve for de fleste deltagere. Første stop var slusen ved Rathmannsdorf ved den gamle Ejderkanal. Herfra gik det via havnen og det gamle kanalpakhus til godset Nør med prinsens

mausolæum, der var under kærlig restaurering, inden middagen blev indtaget i Egernførdes gamle bydel. I mellemtiden havde vejret oppet sig, så på turens sidste stop i Hytten Bjerge kunne deltagerne både nyde kaffen og den fantastiske panoramaudsigt fra det store tårn på toppen af Askebjerg i strålende solskin.

-ik

VESTERLAND BØRNE- OG UNGDOMSHUS

Tryllekunstneren Magic Comedy (t.h. med vatjakken) samler opmærksomhed. (Fotos: Jan Böll)

Sommerfest gjorde lykke

[KONTAKT] For fire år siden aftalte den danske børnehøve, skole og fritidshjemmet i Vesterland at arrangere en sommerfest på skift hvert år. Turnusordningen har nu kørt en runde, og det var igen fritidshjemmet (i dag børne- og ungdomshuset), som fik stafetten. I lørdags fra klokken 15 til 18 stod huset og legepladsen på "gloende pæle" næsten i ordets egentlige forstand, for der var bål her og der og en brandbil midt i det hele. Brandbilen havde en forældre med, der er ansvarlig for ungdomsafdelingen i det frivillige brandværn i Venningsted-Braderup. Bilen vakte en del opmærksomhed, og den var da også mere med som underholdning og til information end til brandslukning. Bålene blev der hele tiden holdt kontrol med - både det til snobrødsbagning og det til grillmaden.

"Der må have været over 100 besøgende", mener Jan Böll, husets leder. "Ja, mindst", siger hans medarbejder Herle, for hun havde stået på gloende pæle i tre timer og solgt kager og kaffe uden afbrydelse. Hun nåede ikke at få noget med af alle de andre aktiviteter som f.eks. almindelig dåsekast og "dåsekast" med vandstråle fra brandbilens slange. Et af dagens morsomme og populære indslag var optræden ved "Magic Comedy". Bag navnet gemmer sig den lokale Thomas van Büren Lenger, en af Tysklands bedste close up-tryllekunstnere. Først gik han rundt på legepladsen blandt sommerfestens gæster og gav smagsprøver på sine tricks, sidenhen samlede han alle børnene i huset til en speciel børneforestilling, der fik megen applaus. Sommerfesten er kommet for at blive.

En god lejlighed til at styrke kendskabet til hinanden, øve sig i at tage initiativ og ansvar for fællesskabet og glæde sig over børnenes leg med hinanden – både den organiserede og den frie leg på legeplads og sportsplads.

wj

Gang i snobrøds-bagningen.

SIF

Nogle hyggede sig ved bordene, andre på banerne. (Foto: Inge Moritz)

Lyst til petanque?

[KONTAKT] I søndags havde SIFs petanquegruppe åbent hus på banerne på SIF-grunden Husumgade/ Husumer Strasse. Rigtig mange kom forbi for at se folk spille, og nogle prøvede også selv. Alle havde en hyggelig dag, selv om regnen silede ned ind imellem. Heldigvis havde man sat et telt op til folk. Gruppen har ellers en dejlig hytte, men den er ikke stor nok, når der er mange. I teltet kunne man sidde og spise og hygge sig. Der blev grillt. Senere var der kaffe og kage. Flere af spillerne havde bagt kage i dagens anledning.

Tak for det. Petanquegruppen kunne spille et par kampe fra sommertuneringen, som nogen af dem deltager i. Der var også besøg fra Flensborg. Gerhard Kristensen, den nye formand for petanqueudvalget, fortalte lidt om SdU, og takkede slesvigerne for indsats. Hvis nogen har lyst til at spille petanque, kom forbi. Gruppen er der hver tirsdag kl. 14-? og hver søndag kl. 10-? Der er seks dejlige petanquebaner.

Inge Moritz

AKTIVITETSHUSET

MIN HORISONT UDSTILLING VI HILKE HEINSEN

1. JULI – 30. AUGUST 2016

FERNISERING
7. JULI 2016 KL. 18
ALLE ER VELKOMMEN

Aktivitetshuset
Nørregade 49
24939 Flensborg

Heinsen udstiller

[KONTAKT] I dag, torsdag den 7. juli kl. 18 er der fernisering på udstillingen »Min horisont« ved billedkunstner Hilke Heinsen i Aktivitetshuset i Nørregade/ Norderstr. 49 i Flensborg. Alle interesserede er velkomne. Siden 2012 har hun som gæst overværet flere forelæsninger i Flensborg universitets kunstseminar med kunstneren Dany Heck. Heck har siden været hendes mentor og har ledsaget Hilkes kunstneriske arbejde inden for billedkunsten. Kærlighed, beundring og respekt for vadehavet og vestkysten har været en del af Hilkes liv, siden hun var barn. Hun har længe ønsket at give udtryk for netop disse følelser på den ene eller måde. I sine malerier med akrylfarve på lær-

red har Hilke efter eget udsagn fundet et medie til at fremstille sit landskab, sin horisont – som hun anser som en slags æstetisk biografiarbejde. Hilke Heinsen er født og opvokset i Nibøl i et tysk-frisisk hjem. Efter en uddannelse til dekoratør læste hun til pædagog i Aabenraa. Udstilling kan ses frem til 30. august.

SOMMERÅBNINGSTID
Fra mandag den 11. juli og til og med fredag den 2. september holder Aktivitetshuset sommeråbent mandag – torsdag kl. 10-16, fredag kl. 10-14. I sommeråbningstiden er der ingen faste vejledninger i værkstederne og kun begrænset service til møder, der afholdes i huset. Individuel vejledning kan ske efter aftale.

FDf SYDSLESVIG

Familie-FDF afsluttes med fælles spisning ved Ugleredens bålsted: snobrød bagt over gløderne, franske hotdogs som hovedret, og lune bananer med chokolade som dessert. (Foto: privat)

Nu også med familiearbejde

[KONTAKT] FDF er et gammelt forbund, der startede i 1902 og i Sydslesvig i 1946. Fra nu af tilbyder FDF også aktiviteter for hele familien på en gang: Familiearbejde. I det arbejde indgår de børn, som ikke er gamle nok til at være puslinge. De går til FDF sammen med familien, og derfor er rammerne også anderledes end på andre FDF-møder. I lørdags startede FDF Sydslesvig med familiearbejde i Uglereden Tarp. Her skabes en ramme, hvor børnefamilier kan være sammen og deltage i fælles aktiviteter, der giver udfordrende og spændende oplevelser med udgangspunkt i FDFs formål. FDF Sydslesvig giver familier mulighed for, at de sammen kan være

frivillige, så arbejdet med at være frivillig ikke tager tid fra familien, men bliver noget man gør sammen. Flere steder i Danmark holdes der allerede familie-FDF i tilknytning til eksisterende kredse eller i selvstændige familiekredse, og i lørdags var muligheden nået til Sydslesvig. På det første møde i Uglereden var det legen, som var temaet. Mødet var planlagt af senioren Jonas Franzen og lederen Sten Andersen. De deltagende forældre planlagde, at der foreløbigt er ét møde om måneden i tidsrummet kl. 15-18 på lørdagene 17. september (skattejagt i området omkring Uglereden), og 8. oktober er der høstgudstjeneste på Valsbølhus. sta

NORDFRIESLAND 194

Mythen, Raketen und ein Abi

[KONTAKT] Weit gefächerte Themen bietet die just erschienene Zeitschrift „Nordfriesland 194“ des Nordfriisk Instituut. Das Thema „Mythen“ bildet einen Schwerpunkt des Heftes durch den Beitrag von Frank Trende: „Was uns ein braves Mütterchen erzählen kann“. Es geht dabei u.a. um die Sage „Die Alte von Husum“, die ihr eigenes Haus anzündete, um die Husumer Bevölkerung, die sich im Winter zum Vergnügen auf dem Eis der Nordsee befand, vor einem aufziehenden Unwetter zu bewahren.

Der Gießener Biologie-Professor Hans-Peter Ziemek beschreibt die Geschichte der Hubinsel „Barbara“ der Bundesmarine, die 1981 Raketentests vor Amrum durchführte. Heute wäre dies undenkbar, da das Seegebiet längst Teil des Nationalparks Wattenmeer geworden ist. Der Spezialist für die US-Geschichte Dietmar Kügler, der in Wyk auf Föhr lebt, wird von Dr. Jörg Weigand vorgestellt. Der bekannteste Ostfrieser aus Amerika, der Germanist Professor Marron C. Fort, wird nach seiner Biographie und seiner Arbeit für das Frie-

sische und für das ostfriesische Plattdeutsch in Niedersachsen befragt, und auch die 22-jährige Meike Riewerts von Föhr, die vor wenigen Jahren mit Friesisch als Prüfungsfach Abitur machte, wird nun zu ihren Schul- und Studiererfahrungen mit dem Nordfriesischen interviewt. Aktuelle Berichte und Buchhinweise runden „Nordfriesland 194“ ab. Das Heft umfasst 32 Seiten, kostet 3 Euro und ist erhältlich über den Buchhandel oder beim Nordfriisk Instituut in Bredstedt.

NDR

Personelle Veränderungen

[KONTAKT] Der bisherige Leiter des NDR-Studios Flensburg, Werner Junge (61), hat die Leitung der NDR-Zentralredaktion Niederdeutsch und der Abteilung Heimat, Kultur und Wissenschaft übernommen. Der Nordfrieser ist plattdeutsch aufgewachsen und befasst sich seit langem mit Friesisch sowie den Minderheiten im Grenzland. Er kann damit die sprachliche Kompetenz und Vielfalt im Programm von NDR 1 Welle Nord weiterentwickeln. Neue Leiterin des NDR-Studios Flensburg ist Nadina von Studnitz (51). Die

Redakteurin leitete bislang die Stabstelle Zentrale Programmaufgaben im NDR-Landesfunkhaus in Kiel und verantwortete die Bereiche Presse- und Öffentlichkeitsarbeit, Marketing und Veranstaltungsmanagement. Ihr Nachfolger ist Andreas Schmidt (56), der zuletzt als Redakteur für die NDR-Zentralredaktion Niederdeutsch und für die Abteilung Heimat, Kultur und Wissenschaft von NDR 1 Welle Nord verantwortlich war. Am 1. September übernimmt Julia Stein (44) den Aufbau und die Lei-

tung der neuen trimedialen Abteilung Politik und Recherche. Hier arbeiten künftig die Redaktionen Landespolitik Fernsehen und Hörfunk und der Recherchepool im Landesfunkhaus Schleswig-Holstein zusammen. Julia Stein ist derzeit stellvertretende Leiterin im trimedialen Ressort Investigation des NDR. Zuvor war sie Redaktionsleiterin des Medienmagazins Zapp, Redakteurin für Landespolitik im Hamburg Journal und arbeitete u. a. auch im NDR Hörfunk. ndr/ak

KURSKULTUR

Nyt dansk-tysk unge-projekt

[KONTAKT] Region Sønderjylland-Schleswig - de fire sønderjyske kommuner, Nordfrislands og Slesvig-Flensburg amter samt Flensburg by - har gennem de seneste 10 år støttet mange projekter for unge. Dog er der indtil nu ikke blevet ydet støtte til projekter, hvor de unge selv agerer ansøgere og står for gennemførelsen. Via det nye projekt KursKultur vil regionen gerne tilbyde et forløb for 20-30 14-25-årige unge, så de bliver gode grænseoverskridende projektmagere. Forløbet planlægges gennemført i efteråret 2016 og beskæftiger sig konkret med grænseoverskridende frivillighed og projektledelse. I den forbindelse retter regionen henvendelse til kulturaktører på begge sider af grænsen med bøn om at in-

spirere unge fra Danmark og Tyskland til at udføre et projekt sammen med aktørerne. Regionen har brug for projeksideer, som de unge kan udvikle deres egne projekter ud fra. De unge lærer, hvordan man planlægger, gennemfører og markedsfører et grænseoverskridende projekt / en aktivitet / en event indenfor kultur- og fritidsområdet. Projektmanagerforløbet finder sted i november. 1. november bliver der et kick-off-arrangement og derefter er der undervisning for de unge i weekenderne 11./12. og 18./19. november. Det forventes ikke af kulturaktørerne at have egen kapital reserveret til projektet med de unge. KursKultur råder over støttemidler, der kan søges til

alle projekter, som kommer ud af det grænseoverskridende samarbejde og forhåbentlig gennemføres. Af deltagende kulturaktører forventes, at kan fortælle om institutionens/organisationens/foreningens drøm/projektidé til de unge, så der bliver genereret en interesse; altså deltage i kick-off-arrangementet. Regionen ser gerne, at så mange områder inden for kultur- og fritid som muligt er repræsenteret, f.eks. kunst, kultur, musik, litteratur, sport. En kort beskrivelse af projektidéen sendes til projektkoordinator KursKultur Vincent Büsch på cvrb@region.dk. Regionen kan ikke garantere, at alle projekter bliver valgt.

GRENZÜBERSCHREITENDE BERUFSAUSBILDUNG

Doppelt ist mehr

[KONTAKT] In Dänemark werden häufig Ausbildungsbetriebe gesucht, während es in Deutschland für die Unternehmen zunehmend schwieriger wird, Azubis zu finden. Auch vor diesem Hintergrund ist es das Ziel des Interreg-geförderten Projektes „STaRForCE“ – Strong Talents Ready For Crossborder Education“, deutsch-dänische, gemeinsame Ausbildungsangebote mit zwei gleichwertigen Ausbildungsnachweisen zu etablieren. Die offizielle Auftaktkonferenz fand kürzlich im Sonderburger Bildungszentrum EUC Syd unter Beteiligung von Anke Spoorendonk, Schleswig-Holsteins Ministerin für Justiz, Kultur und Europa, sowie der dänischen Ministerin für Kinder, Unterricht und Gleichstellung, Ellen Trane Nørby, statt.

MINISTERLOB

»Dieses Projekt hat Großes vor, und ich bin mir sicher, dass die Akteure ihre Ziele erreichen werden. Gerade im Bereich der Berufsbildung gibt es noch viel Potential für die deutsch-dänische Zusammenarbeit; Potential, dass nicht ungenutzt bleiben sollte. Ich möchte dieses Projekt deshalb gerne weiter begleiten und dafür Sorge tragen, dass die Landesregierung es so gut es geht unterstützt«, betonte Ministerin Anke

Spoorendonk. Auch die dänische Ministerin begrüßt die grenzübergreifende Initiative. »Ich freue mich sehr, das Projekt und die Zusammenarbeit in Zukunft zu verfolgen. Ich hoffe und glaube, dass

Ministerin für Kinder, Unterricht und Gleichstellung Ellen Trane Nørby und Europa-, Justiz- und Kulturministerin Anke Spoorendonk begleiten das grenzüberschreitende Projekt.

es die Zusammenarbeit in der Grenzregion noch weiter stärken wird und nicht zuletzt weiteren Jugendlichen Mut macht, eine Berufsausbildung mit internationalem Ausblick und guten Jobmöglichkeiten zu absolvieren“, so Ellen Trane Nørby.

NUTZEN

Welcher ganz praktische und persön-

liche Nutzen sich aus der binationalen Berufsausbildung ergibt, hat die dänische Auszubildende und angehende Einzelhandelskauffrau Monica Henningsen erfahren: „Die praktische Ausbildung in Deutschland hat mich sehr inspiriert, mir fachliche Erfahrungen für das Leben gegeben und mich persönlich weiter entwickelt. Ich würde es immer wieder machen.“ Uwe Möser, Präsident des Leadpartners IHK Flensburg, sieht in dem Modell eine Chance für die Zukunft: „Der Fachkräftengraben wird in naher Zukunft dies- und jenseits der Grenze eine Herausforderung darstellen. Sowohl in Dänemark als auch in Deutschland strebt mehr als die Hälfte der Schulabsolventen ein Studium an. Gleichzeitig steigt jedoch auf dem Arbeitsmarkt der Bedarf an Fachkräften mit einer Berufsausbildung. Die Tatsache, dass diese Fachkräfte inzwischen eine knappe Ressource darstellen, stellt die Region vor Aufgaben, die nicht isoliert nur aus deutscher oder dänischer Sicht betrachtet werden können. STaRForCE trägt dazu bei, Betrieben künftig mehr Fachkräfte zu bieten und die beruflichen Perspektiven für junge Talente zu verbessern.“

PARTNER

Im Projekt „STaRForCE“ engagieren

sich: IHK Flensburg (Leadpartner), ErhvervsUddannelsescenter Syd (EUC), International Business College (IBC) Aabenraa, Erhvervsakademiet Lillebælt (EAL), Tietgen-Tietgen KompetenzCenter (TKC), Berufsbildungszentrum Schleswig – RBZ des Kreises Schleswig-Flensburg, HLA – Die Flensburger Wirtschaftsschule – RBZ Flensburg, Hannah-Arendt-Schule – RBZ Flensburg, RBZ Eckener-Schule Flensburg sowie die Beruflichen Schulen des Kreises Nordfriesland in Husum und Niebüll. Außerdem unterstützt aufgrund der Relevanz für Süddänemark auch die Region Syddanmark Projekt finanziell.

ZITATE

Hans-Philip Tietje, Vorsitzender des Ausschusses für Deutsch-Dänische Zusammenarbeit bei der Region Syddanmark: „Von Seiten des Regionsrates unterstützen wir das Projekt STaRForCE, weil es dazu beiträgt, neue Wege und Möglichkeiten für die Zusammenarbeit über die Grenze hinweg zu finden. Es bietet die Möglichkeit, dass Jugendliche sich auf beiden Seiten Wissen aneignen können und Netzwerke aufbauen. Dies ist nicht nur von großem Vorteil für den einzelnen Auszubildenden, sondern auch für Unternehmen und öffentliche

Arbeitgeber in der Grenzregion.“ Susanne Kühn, Geschäftsführerin Jacob Erichsen, Flensburg: „Obwohl wir bisher, dank unserer Aktivitäten, noch keine Probleme hatten, gute Azubis zu finden, habe ich das Projekt unterstützt. Jacob Erichsen profitiert nicht nur durch die dänische Ansprache unserer Kunden aus Skandinavien, es war für uns auch eine soziale Herausforderung, die dem Betriebsklima gut tut. Es ist eine echte win-win-Situation.“ Hans Lehmann, Vizedirektor EUC Syd: „Es gibt keinen Zweifel: Wenn Unternehmen zunehmend international agieren, sollte sich dies auch im Aufbau der Berufsausbildung abzeichnen. Mit der Ausbildung von Fachkräften wird das Fundament für den Arbeitsmarkt der Zukunft gelegt. Am EUC Syd agieren wir schon lange international und richten einen starken Fokus auf die Vernetzung von Schulen und Betrieben in der Grenzregion – zugunsten der Auszubildenden beiderseits der Grenze.“ Achim Trautmann, Geschäftsführer und Schulleiter HLA – Die Flensburger Wirtschaftsschule: „Meine Vision ist ein Double Degree in der beruflichen Ausbildung, wie an Hochschulen schon lange üblich.“ Daniel Kappmeyer/ IHK

FESTDAG I SKT. KNUDSGILDET

Morgenfriske Knudsbrødre i optog gennem Flensborg; den hilsende herre i midten er oversekretær og senere gildemajestæt Erik Jensen. (Foto: Martina Metzger)

Det samlede resultat

[KONTAKT] 25. juni markerede Skt. Knudsgildet i Flensborg Det Store Adelgilde bl.a. med optog gennem byen. Udover de traditionelle festligheder blev der den dag - hjemme igen på Knudsborg - foretaget en vedtægtsændring, den første siden 1920'erne. Enstemmigt tilsluttede de fremmødte brødre sig.

Der optoges en ny broder: John de Taeje fra Haderslev. Og der var to 25 års jubilare: Æresbroder Helge Moosmann og br. Volker Jürgensen. Den nye majestæt blev br. oversekretær Erik Jensen, der havde det bedste skud på udmarch-skiven. Kronprins blev br. Jens Peter Hansen og prins br. Glenn Dierking. Skæmtekonge blev

br. Volker Andersen. Det bedste samlede resultat havde brødrene Jørgen Kristensen, fulgt af Richardt Winther Christensen, Bjarne Lønborg og løjtnant Frank Bywater. Erik Jensen, oversekretær

GOES-MARS-KONCERT

»Highfive & Symphony«. (Arkivfoto: privat)

Dansk-tysk på Flensborghus

[KONTAKT] Kulturaftalen Sønderjylland-Schleswig har støttet Sønderjylland-Goes-Mars-Projektet siden 2014. Projektet fremhæver og sætter fokus på Kulturregion Sønderjylland-Schleswig med utopiske kunstitilgange. Meningen er at etablere innovative former for kunst i det offentlige rum, som inspirerer til en kunstnerisk refleksion over grænseområdets perspektiver. Det lykkedes i fulde uddrag i lørdags, da Mars-festival-deltagerne erobrede Flensborgs indre by. Mars-aktionen afsluttes nu på lørdag den 9. juli kl. 20 på Flensborghus med en Mars-symfoni-premiere med bandet Highfive. Billettereservering på tv2.0@gmx.de

ABSCHLUSSKONZERT
 Beim Abschlusskonzert des

Mars-Art-Festivals am Sonnabend, 9. Juli um 20 Uhr im Flensborghus spielt die Band Highfive, die - so Projektleiter Folke Wittens - mittlerweile genauso in die norddeutsche Musiklandschaft gehört wie der Mars in unser Sonnensystem: Die fünf jungen Musiker sind Liebhaber von Konzerten der großen Formate, weshalb sie nicht selten mit einem Sinfonie-Orchester auf der Bühne stehen. Als »Highfive & Symphony« begeisterten die Ausnahmemusiker bei ihren Weihnachtskonzerten in Flensburg ihre Anhänger. Highfive & Symphony haben ihre gemeinsame Reise jedoch noch nicht beendet - und schießen ihre musikalischen Kreationen ein letztes, fulminantes Mal in einem ganz besonderen Projekt bis ins All: Im Rahmen von »Mars Passion

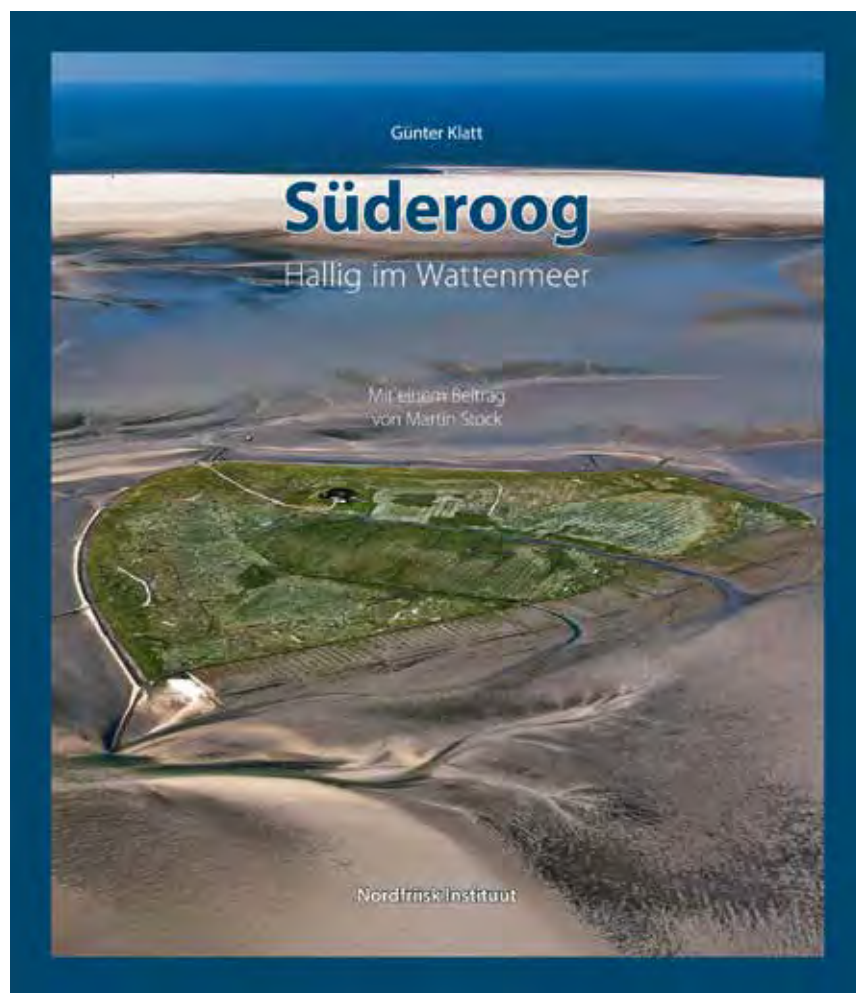
2040« begegnen sich Highfive sowie 20 weitere junge Musiker aus dem deutsch-dänischen Raum und zünden ein Programm, das den Mars umkreist und durchleuchtet. Die musikalische Rakete erreicht ihren Höhepunkt in der eigens für dieses Projekt komponierten »Mars-Passion-Symphony«, in die drei Komponisten ihr Können und ihre Leidenschaft eingebracht haben; präsentiert in einer energiegeladenen, fantastischen und mitreißenden Show, in der Klassiker der Popgeschichte sowie fulminante Eigenkompositionen mitreißend. Samstag, 9.7., 20 Uhr, Flensborghus, Norderstraße 76, Flensburg Ticketreservierungen: tv2.0@gmx.de // Abendkasse 10/ 15 Euro. Vorbestellungen am 9.7. bis 19:30 Uhr abholen.

FOR DE 10-16-ÅRIGE

Hochseilgarten-tur

[KONTAKT] Onsdag, 3. august tager Klub Zejt-ung, SdU og en gruppe 10-16-årige begyndere, letøvede og øvede på klatreeventyr til Hochseilgarten i Egernfærde. Hochseilgarten har et hav af baner, så der er noget for enhver smag. Turen koster 7 euro. Tilmeldingsfrist: 21. juli. Når tilmeldingsfristen er udløbet,

modtager man informationer bl.a. om fællestransport, mødetid og -sted. Ens forældre underskriver deres samtykke for barnets deltagelse. Erklæringen medbringes. Spørgsmål om arrangementet besvares af Guido Petersen på 0151 2228 0401 eller guido@sdu.de. Vedr. tilmelding kontakt Christel Bond på tlf. 0461 14408 217.

VORLESUNGEN

Zeitgleich erscheint Günter Klatts grundlegendes, reich bebildertes und fundiert recherchiertes Buch »Süderoog - Hallig im Wattenmeer«.

Schicksal einer Hallig

[KONTAKT] Im Rahmen des 26. Nordfriesischen Sommer-Instituts hält Dr. Günter Klatt einen Vortrag über Hallig Süderoog am Mittwoch, 13. Juli, 19.30 Uhr im Nordfriisk Instituut, Süderstr. 30, Bredstedt. Der Eintritt ist frei, es wird um eine Spende gebeten. Kaum jemand kennt Süderoog und seine Geschichte so gut wie Klatt, der schon als Jugendlicher regelmäßig auf der Hallig zu Besuch war. Das ist eng verknüpft mit der Person von Hermann Neuton Paulsen (1898-1951),

der als Besitzer Süderoogs und fortschrittlicher Pädagoge sein Eiland zu einer »Hallig der Jungs« machte. Paulsen leistete damit einen Beitrag zur Völkerverständigung, denn die Kinder und Jugendlichen kamen aus verschiedenen Ländern. Klatt hat sich nahezu sein Leben lang mit Süderoog beschäftigt und weiß über die Gegenwart auf der Hallig genauso zu berichten wie über Seeräuber, Schiffsstrandungen, Postboten oder Maler und Literaten der Vergangenheit.

Was für Künstler!

[KONTAKT] »Das hätte ich nicht gedacht«, lautete die spontane Aussage mehrerer Besucher der Auftaktveranstaltung des 26. Nordfriesischen Sommer-Instituts im Nordfriisk Instituut in Bredstedt. Gemeint waren die faszinierenden Landschaftsbilder von Jochen Hein, der 1960 in Husum geboren wurde. Niemand im Publikum war mit der Kunst Jochen Heins zuvor in Berührung gekommen. Erstmals fand der Vortrag im neuen Anbau Nordfriisk Futuur statt, wo Prof. Dr. Thomas Steensen ein großes Publikum begrüßen konnte. Die Direktorin des Museum Kunst der Westküste in Alkersum auf Föhr, Prof. Dr. Ulrike Wolff-Thomsen, hatte in ihrem Vortrag Heins Bilder mit dem Werk des Altmeisters nordfriesischer Landschaftsmalerei Hans Peter Feddersen in Beziehung gesetzt. »Hein malt so, dass es fast aussieht wie ein Foto, aber es ist alles von Hand gemalt, und er benutzt auch kein Foto als Vorlage«, machte Wolff-Thomsen deutlich. Auf internationalem Parkett wie beispielsweise in New York sei Jochen

Hein längst bekannt, in seiner nordfriesischen Heimat noch kaum. Das werde sich nun ändern, kündigte die Alkersumer Museumsdirektorin an, denn seit dem 26. Juni gebe es eine Jochen-Hein-Ausstellungen in ihrem Museum.

Referentin Prof. Dr. Ulrike Wolff-Thomsen und Gastgeber Prof. Dr. Thomas Steensen vor dem Nordfriisk Futuur. (Foto: Harry Kunz)